

Súd: Okresný súd Trebišov
Spisová značka: 14Csp/171/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7923203516
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Bičová
ECLI: ECLI:SK:OSTV:2024:7923203516.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trebišov, sudkyňa JUDr. Diana Bičová, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XXX/XXX, XXX XX D. zast.: JUDr. Ivana Harbuláková Škárová, advokátka, IČO: 35564423 Gelnická 12 040 11 Košice, proti žalovanému: Intrum Slovakia s.r.o., IČO: 35 831 154, Mýtna 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, zast. JUDr. Ján Šoltés, advokát, Mýtna 48, P. O. BOX 205, 810 00 Bratislava, v konaní o zaplatenie 1.400,- Eur takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 500,- Eur v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% proti žalovanému.

odôvodnenie:

1. Podanou žalobou sa žalobca voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy 1.400,- Eur z titulu primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania na tom skutkovom základe, že žalovaný (v postavení žalobcu) si uplatnil žalobou voči žalobcovi (v postavení žalovaného) nárok na zaplatenie sumy 1.741,69 Eur s príslušenstvom, a to na základe Zmluvy o poskytnutí pôžičky č. 6133999, ktorá bola pôvodne uzatvorená medzi spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s., a žalobcom. Konanie bolo vedené Okresným súdom Trebišov pod sp. zn. 9C/260/2016. Rozsudkom Okresného súdu Trebišov sp. zn. 9C/260/2016 zo dňa 22.05.2023 bola žaloba zamietnutá (v časti späťvzatia žaloby bolo konanie zastavené) a žalovaný bol zviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 1.010,- Eur. Rozsudok Okresného súdu Trebišov nadobudol právoplatnosť dňa 12.07.2023 a vykonateľnosť dňa 18.07.2023.

Z rozsudku Okresného súdu Trebišov sp. zn. 9C/260/2016 zo dňa 22.05.2023 žalobca konštatuje, že dôvodom zamietnutia žaloby bolo porušenie povinnosti ustanovenej § 53 ods. 9 a § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších právnych predpisov a povinnosti ustanovenej v § 17 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov. S poukazom na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu (citujúc napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/237/2021 zo dňa 30.03.2023) je zrejmé, že žalobca si v konaní pred Okresným súdom Trebišov sp. zn. 9C/260/2016 úspešne uplatnil porušenie práv a povinností vyplývajúcich z predpisov na ochranu spotrebiteľa a preto mu vznikol nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia.

Žalobca svoj nárok odvodzuje od ust. § 3 ods. 5 tretia veta z. č. 250/2007 Z. z.: „Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.“

Vo vzťahu k výške primeraného finančného zadosťučinenia odkazuje na stanovisko Najvyššieho súdu, že rozhodujúcim kritériom finančného zadosťučinenia je jeho primeranosť a jeho konkrétnu výšku určuje súd úvahou so zreteľom na okolnosti každého jednotlivého prípadu (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.06.2022 sp. zn. 7Cdo/92/2021 schválené občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu SR a zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky).

Uviedol, že primerané finančné zadosťučinenie má plniť sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019). Pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie sa nevyžaduje, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma, v prejednávanej veci však vznik ujmy na strane žalobcu bez akýchkoľvek pochybností hrozil.

Ako to vyplýva z rozsudku Okresného súdu Trebišov sp. zn. 9C/260/2016 zo dňa 22.05.2023, žalovaný sa bezdôvodne obohatil na úkor žalobcu v sume 1.010,- Eur, z tohto dôvodu bol žalovaný súdom zaviazaný na jeho vydanie (túto povinnosť si žalovaný splnil). Navyiac si však žalovaný v predmetnom konaní uplatnil žalobou voči žalobcovi nárok na zaplatenie sumy 1.741,69 Eur. Celková výška ujmy, ktorá žalobcovi v konaní hrozila, tak bola minimálne 2.751,69 Eur s príslušenstvom.

Zároveň žalobca konštatuje, že bol dlhodobo (takmer 7 rokov) nedôvodne vystavený psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty, a to až do doby právoplatného ukončenia konania vo veci samej.

Žalobca si uplatňuje voči žalovanému nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 1.400,- Eur, čo zodpovedá cca 50 % ujmy, ktorá žalobcovi v súvislosti s konaním žalovaného hrozila (2.751,69 Eur s príslušenstvom), ako aj výške bezdôvodného obohatenia, o ktoré sa žalovaný mienil v zmysle pôvodne podanej žaloby obohatiť na úkor žalobcu (1.741,69 EUR s príslušenstvom).

2. Platobným rozkazom sp. zn. 14Csp/171/2023 – 44 zo dňa 09.10.2023 súd vyhovel žalobe v plnom rozsahu. Proti platobnému rozkazu podal žalovaný v zákonnej lehote odpor s vecným odôvodnením, v dôsledku čoho sa platobný rozkaz ex lege zrušil v celom rozsahu.

3. Žalovaný v podaní zo dňa 27.10.2023 (t. j. v odpore) konštatuje, že so žalobou žalobcu v celom rozsahu nesúhlasí, nárok žalobcu neuznáva. Zo znenia ust. § 3 ods. 5 tretia veta z. č. 250/2007 Z. z., od ktorého odvodzuje žalobca svoj nárok v tomto konaní, vyplýva, že spotrebiteľ v prípade úspešného uplatnenia porušenia jeho práv má nárok na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Uviedol, že úverová zmluva, z ktorej nároky boli predmetom žaloby o zaplatenie v spore vedenom Okresným súdom Trebišov, sp. zn. 9C/260/2016 bola uzavretá medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného, spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. (teraz VÚB, a.s.) ako veriteľom. Konštatuje, že žalovaný nebol účastníkom úverového vzťahu, zmluvné podmienky úverovej zmluvy nekreoval, úver žalobcovi neposkytoval, nevyhlasoval predčasnú splatnosť úveru, teda logicky sa nemohol dopustiť porušenia práv žalobcu. Pokiaľ žalovanému nebola platne postúpená pohľadávka, ktorej zaplatenie bolo predmetom sporu vedeného Okresným súdom Trebišov pod sp. zn. 9C/260/2016, žalovaný tak nikdy nebol jej veriteľom a postúpenie pohľadávky bolo deklarované súdom za neplatné od počiatku. Z uvedeného dôvodu považuje za vylúčené, aby žalovaný bol zodpovedným subjektom a znášal následky porušenia práv spotrebiteľa, ktorých sa nedopustil a nemal ani ako ovplyvniť.

Vo vzťahu k nároku titulom vydania bezdôvodného obohatenia, k tomu súd žalovaného zaviazal ako následok súdom zisteného nedostatku aktívnej legitímácie žalovaného v spore vedenom Okresným súdom Trebišov, sp. zn. 9C/260/2016. Tento následok vznikol z dôvodu porušenia práv žalobcu ako spotrebiteľa jeho predchodcom, nie žalovaným, preto je vylúčená jeho zodpovednosť titulom znášania následkov porušenia práv žalobcu ako spotrebiteľa. Uviedol, že povinnosť žalovaného uloženú rozsudkom vydaným Okresným súdom Trebišov pod č. k. 9C/260/2016 - 168 si riadne splnil plnením v sume 1.010,- Eur dňa 7.8.2023. Konštatuje, že nakoľko žalovaný od počiatku nebol veriteľom úverovej pohľadávky, táto skutočnosť vylučuje jeho pasívnu legitímáciu v tomto spore.

S názorom žalobcu, že inštitút primeraného zadosťučinenia má plniť sankčnú funkciu, nesúhlasí, a to z dôvodu občianskoprávneho charakteru tohto súkromnoprávneho inštitútu, ktorý nemôže plniť funkciu sankcie. Týmto podporne odkazuje na právny záver vyjadrený v uznesení Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 9Co/50/2018 zo dňa 26.6.2018.

Uviedol, že neúspech z vymedzeného predmetu sporu v konaní vedenom Okresným súdom Trebišov pod sp. zn. 9C/260/2016 nemôže predstavovať peňažnú ujmu na strane spotrebiteľa ako protistrany. Toto nie je účel, ktorý sleduje ust. § 3 ods. 5 tretia veta z.č. 250/2007 Z.z.. Žalovaný, resp. jeho právny predchodca len využili ich ústavné právo a právo na zaplatenie pohľadávky z úveru si uplatnili na nestrannom a nezávislom súde. Za uplatnenie ich ústavného práva v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nemôže byť trestaný zaplatením finančného zadosťučinenia. Podporne uviedol, že ich procesný

neúspech v spore vedenom Okresným súdom Trebišov pod sp. zn. 9C/260/2016 sa prejavil v otázke náhrady trov konania, ktoré žalobcovi zaplatili v sume 681,97 Eur.

Suma, ktorej priznania sa žalobca domáha v tomto spore aj vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nespĺňa podmienku primeranosti. Predmetom žaloby v spore vedenom Okresným súdom Trebišov, sp. zn. 9C/260/2016 bolo zaplatenie sumy 1.741,69 Eur s prisl.. Konanie v časti o zaplatenie sumy 1.090,- Eur bolo súdom zastavené z dôvodu plnenia na pohľadávku. Výpočet základu hrozacej ujmy, ako podkladu pre vyčíslenie uplatneného nároku, keď žalobca nedôvodne sčítal tieto dve veličiny (predmet sporu a plnenie) považuje žalovaný za nesprávny a nelogický. Podľa názoru žalovaného tento dôvod uplatneného nároku titulom primeraného finančného zadosťučinenia odpadol jeho plnením v sume 1.010,- Eur dňa 7.8.2023, t. j. na strane žalovaného neexistuje bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu. Inštitút primeraného zadosťučinenia podľa žalovaného nemá slúžiť ako prostriedok náhrady škody a nemôže slúžiť na neprimerané obohacovanie sa spotrebiteľa. Na základe vyššie uvedeného navrhol žalobu zamietnuť a priznať žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu.

4. Žalobca sa podaním zo dňa 15.11.2023 vyjadril k skutkovým a právnym okolnostiam uvádzaným žalovaným v odpore proti platobnému rozkazu. Žalovaný sa nestotožňuje s tvrdením žalovaného, že nie je vecne pasívne legitimovanou stranou sporu v tomto konaní, a to s poukazom na nasledovné skutočnosti. Uviedol, že žalovaný namieta svoju pasívnu legitimáciu v tomto konaní z dôvodu, že nebol účastníkom úverového vzťahu so žalobcom, zmluvné podmienky úverovej zmluvy nekreoval, nevyhlasoval predčasnú splatnosť úveru a pre neplatnosť postúpenia pohľadávky nikdy nebol veriteľom pohľadávky voči žalobcovi. Vecnú legitimáciu má podľa tvrdení žalobcu tá strana sporu/účastník konania, komu svedčí stav vyplývajúci z hmotného práva, teda tomu, kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitimácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitimácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. Pokiaľ žalovaný v konaní namieta nedostatok vecnej pasívnej legitimácie, je potrebné poukázať na skutočnosť, že v konaní vedenom Okresným súdom Trebišov pod sp. zn. 9C/260/2016 bola žalobcom spoločnosť Intrum Slovakia, s.r.o. (v tomto konaní žalovaný), ktorá si voči žalobcovi uplatňovala nárok na plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, a to na základe neplatnej zmluvy o postúpení pohľadávky. Žalobca je toho názoru, že ak žalovaný v pôvodnom konaní vyžadoval od žalobcu ako spotrebiteľa, plnenie bez toho, aby došlo k platnému postúpeniu pohľadávky, možno takéto konanie žalovaného, ako obchodníka s pohľadávkami, považovať za konanie v rozpore s odbornou starostlivosťou (§ 2 písm. u/ zákona č. 250/2007 Z. z.), keďže pravidlá postúpenia pohľadávky musí poznať, a rovnako to možno považovať za nekalú obchodnú prax. Uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Trebišov sp. zn. 9C/260/2016 zo dňa 22.05.2023 bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1.010,- Eur. Je teda zrejmé, že žalovaný od žalobcu prijal plnenie, na ktoré nemal nárok a pokiaľ by sa žalobca nedomáhal súdnou cestou vydania tohto bezdôvodného obohatenia, bol by si žalovaný ponechal tieto finančné prostriedky. Z uvedeného preto jednoznačne vyplýva, že právoplatným skončením konania vo veci sp. zn. 9C/260/2016 bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného primerané finančné zadosťučinenie.

Žalobca poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/237/2021 zo dňa 30.03.2023, podľa ktorého „prípadnú zodpovednosť voči spotrebiteľovi v súvislosti s požadovaným finančným zadosťučinením v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. nesie pôvodný veriteľ (banka), alebo ten, na koho bola spotrebiteľská pohľadávka postúpená“. V danom prípade bol to práve žalovaný, ktorému v konaní vedenom Okresným súdom Trebišov sp. zn. 9C/260/2016 bolo právoplatné rozhodnuté o zamietnutí žaloby a preto aj s poukazom na citované rozhodnutie najvyššieho súdu svedčí žalovanému vecná pasívna legitimácia v tomto konaní.

Žalobca poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019, z ktorého jednoznačne vyplýva, že primerané finančné zadosťučinenie má plniť aj funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi. Zároveň ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Žalobca výšku primeraného finančného zadosťučinenia najmä odôvodnil tým, že žalovaný sa bezdôvodne obohatil na jeho úkor v sume 1.010,- Eur a navyše si voči nemu v pôvodnom konaní uplatňoval žalobou nárok na zaplatenie sumy 1.741,69 EUR.

Konštatuje, že žalobca je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a takéto dlhoročné vedenie súdneho sporu malo veľmi negatívny vplyv na jeho zdravotný stav. Žalobca je toho názoru, že ním uplatnená

suma 1.400,- Eur reflektuje závažnosť konkrétnych porušení jeho spotrebiteľských práv, konkrétne skutkové okolnosti v danom prípade ako aj intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov, prípadne potenciálnych dôsledkov, ktoré žalobcovi hrozili. Zároveň výška požadovaného primeraného finančného zadostučinenia zodpovedá výške finančného zadostučinenia priznávaného spotrebiteľom v obdobných právnych veciach, čo zodpovedá princípu právnej istoty, ako jedného zo základných princípov spravodlivého súdneho konania (článok 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zákonov).

5. Súd nariadil na deň 13.02.2024 pojednávanie, na ktoré predvolal strany sporu. Na pojednávanie sa nedostavil žalobca, nedostavil sa žalovaný a nedostavil sa právny zástupca žalovaného. Žalobca ospravedlnil neprítomnosť na pojednávaní zo zdravotných dôvodov, pričom zároveň uviedol, že v konaní nebol navrhnutý výsluch žalobcu. Právny zástupca žalobcu sa pojednávania zúčastnil. Žalovaný a jeho právny zástupca svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnili písomným podaním doručeným súdu dňa 12.02.2024 s tým, že ako dôvod svojej neprítomnosti uviedli pracovnú zaneprázdnenosť a nenavýšovanie trov konania v súlade so zásadou hospodárnosti konania. Osobná účasť na pojednávaní je právom strán sporu, ktoré však v danom prípade žalovaným využité nebolo, a preto súd podľa § 180 CSP vykonal pojednávanie v jeho neprítomnosti.

6. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, a to: Rozsudok Okresného súdu Trebišov sp. zn. 9C/260/2016-168 zo dňa 22.05.2023, fotokópia preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, vyjadrenia strán sporu a zistil nasledovný skutkový stav veci:

7. Z pripojeného rozsudku Okresného súdu Trebišov sp. zn. 9C/260/2016-168 zo dňa 22.05.2023 súd zistil, že na tunajšom súde sa viedlo konanie o zaplatenie 1.741,69 Eur s prísl. a o vzájomnej žalobe žalovaného o vydanie bezdôvodného obohatenia proti žalobcovi. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 12.07.2023 a vykonateľnosť dňa 18.07.2023.

Súd v tomto konaní dospel k záveru a rozhodol tak, že konanie o žalobe žalobcu v časti zaplatenia istiny vo výške 53,04 Eur s príslušenstvom titulom uplatnených zmluvných pokút a poplatkov a v časti o zaplatenie sumy 1.090,- Eur s príslúchajúcim úrokom z omeškania z dôvodu čiastočného späťvzatia zastavil.

Zmenu žalobného návrhu súd nepripustil poukazujúc na ust. § 294 CSP, podľa ktorého zmena žaloby sa v spotrebiteľských sporoch nepripúšťa, ak žalovaným je spotrebiteľ.

Žalobu žalobcu súd zamietol. Dôvodom na zamietnutie žaloby bola absencia aktívnej legitimácie žalobcu, a to z dôvodu nedodržania podmienok postúpenia pohľadávky podľa §17 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Súd bol toho názoru, že žalobca nepostupoval pri vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru v súlade s § 53 ods. 9 a § 565 OZ, a preto nebol oprávnený požadovať jednorazové splatenie dlhu. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru je potrebné považovať za neplatné pre nedodržanie postupu, ktorý stanovuje zákon v súlade s § 53 ods. 9 a § 565 OZ, a keďže došlo k postúpeniu pohľadávky pred termínom konečnej splatnosti, ide o postúpenie pohľadávky v rozpore s citovaným zákonným ustanovením, a preto je zmluva o postúpení pohľadávky zmysle § 39 OZ neplatným právnym úkonom a žalobcovi v tomto spore nesvedčí aktívna vecná legitimácia.

O vzájomnej žalobe žalovaného rozhodol tak, že žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanému sumu 1.010,- Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, vzhľadom k skutočnosti, že Zmluva o postúpení pohľadávky medzi žalobcom a jeho právnym predchodcom je pre rozpor absolútne neplatná, a je zrejmé, že zo strany žalobcu došlo k prijatiu plnenia bez právneho dôvodu, t.j. k vzniku bezdôvodného obohatenia vo výške 1.010,- Eur.

Žalovaný bol zaviazaný zaplatiť žalobcovi súdny poplatok zo vzájomnej žaloby vo výške 60,50 Eur, nakoľko pokiaľ ide o vzájomnú žalobu žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.010,- Eur, bol neúspešný.

Žalovaný bol tiež zaviazaný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Prihliadol pri tom na skutočnosť, že žalovaný mal v spore plný úspech čo do celého žalobou uplatneného nároku, ako aj v rámci nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle vzájomnej žaloby.

8. Po prevedení dokazovania súd právne uzatvára:

9. Podľa § 52 ods. 1 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

10. Podľa § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

11. Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 54 ods. 2 OZ, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

14. Podľa § 488 OZ, záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (požadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

15. Podľa § 489 OZ, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

16. Podľa § 3 ods. 5 in fine zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

17. Vykonaným dokazovaním súd spoľahlivo zistil, že medzi žalobcom a žalovaným existoval záväzkový právny vzťah, ktorého základom bola zmluva o pôžičke č. 6133999 zo dňa 22.11.2012. Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Trebišov sp. zn. 9C/260/2016-168 zo dňa 22.05.2023 bolo preukázané, že po preskúmaní vyššie špecifikovanej zmluvy súd dospel k záveru, že záväzkový vzťah medzi stranami je spotrebiteľského charakteru, a preto sa má posudzovať podľa právnych predpisov upravujúcich spotrebiteľské vzťahy, resp. zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súd konštatoval, že zo strany žalovaného došlo k porušeniu niekoľkých ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z., čo malo za následok zamietnutie žaloby z dôvodu nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu.

18. Predmetom tohto konania je nárok žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie vo vzťahu ku ktorému má súd za to, že v konaní sp. zn. 9C/260/2016 bolo jednoznačne preukázané porušenie povinností na strane dodávateľa, t. j. žalovaného podľa § 3 ods. 5 in fine zákona č. 250/2007 Z. z.. Základ nároku je daný, nakoľko vo vyššie uvedenom konaní bol žalobca - spotrebiteľ úspešný, keď si bránil svoje právo proti žalovanému z titulu spotrebiteľskej zmluvy, pri ktorej boli porušené jeho práva. Je nepochybné, že v danom konaní žalobca bol úspešný, nakoľko úspešne uplatnil porušenie povinností na strane žalovaného ustanovené osobitným zákonom (napr. zákon č. 129/2010 Z. z.). Na základe toho súd dospel k záveru, že podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. boli naplnené.

19. Argumenty žalovaného o tom, že už samotné rozhodnutie, ktorým mu súd uložil povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie v sume 1.010,- Eur, je dostatočným dovŕšením porušeného práva, neobstojí, nakoľko zákonodarca jednoznačne špecifikoval v ustanovení § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. možnosť spotrebiteľa domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia ako osobitného prostriedku odlišného od iných prostriedkov dostupných pre spotrebiteľa ako potencionalného žalobcu v konaniach smerujúcich k dosiahnutiu nápravy v prípadoch porušenia práva alebo povinnosti dodávateľmi. Samotné okolnosti týkajúce sa uzavretia pôvodných záväzkových vzťahov medzi stranami tiež nemôžu zohrať úlohu v konaní, v ktorom súd rozhoduje o priznaní alebo nepriznaní primeraného finančného zadosťučinenia, nakoľko tieto boli predmetom preskúmania v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/260/2016.

20. Argumenty žalovaného o tom, že nie je pasívne legitimovaný, právne neobstoja, nakoľko ak žalovaný v pôvodnom konaní vyžadoval od žalobcu ako spotrebiteľa plnenie bez toho, aby došlo k platnému postúpeniu pohľadávky, takéto konanie žalovaného možno považovať za konanie v rozpore s odbornou starostlivosťou (§ 2 písm. u/ zákona č. 250/2007 Z. z.), nakoľko zákonné podmienky platného postúpenia pohľadávok boli žalovanému známe a neriadil sa nimi následkom čoho bola pôvodná žaloba o zaplatenie 1.741,69 Eur s príslušenstvom zamietnutá.

21. Súd poukazuje na rozsudok NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019, v ktorom súd konštatoval, že „ Aplikujúc režim zákona č. 250/2007 Z.z. je potom nutné použiť jeho § 3 ods. 5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto sa porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyrovnanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovoliť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi.“

22. V tomto rozhodnutí sa ďalej konštatovalo aj to, že zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľovi dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, alebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Zároveň súd skonštatoval, že pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritéria, ktoré by bolo potrebné pri určení zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť takéhoto finančného zadosťučinenia.

23. Zo samotného ust. § 3 ods. 5 ako aj z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že na vznik a následné priznanie nároku na primerané finančné zadosťučinenie postačuje, ak ujma spotrebiteľovi len hrozila (viď. rozsudok KS PO sp. zn. 7Cdo/350/2015 z 31.03.2016) a zároveň sa od neho nevyžaduje ani preukazovanie vzniknutej ujmy.

24. V ďalšom sa súd zaoberal posúdením výšky finančného zadosťučinenia a zistil, že žalobca neunesol dôkazné bremeno v časti preukázania takej ujmy, ktorá by odôvodňovala nárok na požadované primerané finančné zadosťučinenie v sume 1.400,- Eur. Ustanovenie § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z. z. nemenuje tie kritéria, ktoré by sa mali posudzovať pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia a takto určenie výšky ostáva na úvahe súdu. Vychádzajúc z právneho názoru Najvyššieho súdu SR vysloveného v citovanom rozhodnutí sa súd zaoberal posúdením výšky finančného zadosťučinenia a dospel k záveru, že žalobcom požadovaná suma 1.400,- Eur nie je dôvodná a primeraná hroziacej ujme.

25. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení, na ktoré dodávateľovi nárok nevznikol, či už v dôsledku neplatnosti právnych úkonov, neprijateľnosti zmluvných podmienok alebo nedodržania zákonných náležitostí zmlúv o spotrebiteľskom úvere a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

26. Základom pre určenie sumy peňažného zadosťučinenia je primeranosť a súd túto sumu určuje na základe vlastnej úvahy. Je teda posudzovaná podľa subjektívnej povahy a zohľadňuje všetky skutočnosti, čo viedli spotrebiteľa k podaniu žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

27. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia súd posudzoval konkrétne skutkové okolnosti, prihliadol na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých

následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. Dbal pritom na naplnenie jeho základných funkcií a to funkcie sankčnej a satisfakčnej.

28. V prejednávanej veci možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu žalobcovi ako spotrebiteľovi spočívajúcu v možnom bezdôvodnom obohatení a teda k strate finančných prostriedkov.

29. Súd považuje výšku primeraného finančného zadosťučinenia 500,- Eur za adekvátnu a primeranú okolnostiam prípadu. Túto sumu považoval za primeranú s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa s prihliadnutím aj na to, že žalobca bol dlhodobo (takmer 7 rokov) nedôvodne vystavený psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty, a to až do doby právoplatného ukončenia konania vo veci samej, pričom zároveň prihliadol aj na to, že žalobca je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, a ako uviedol, konanie malo nepriaznivý vplyv na jeho zdravotný stav. Žalovaný sa voči žalobcovi v pôvodnom konaní domáhal zaplataenia finančnej čiastky vo výške 1.741,69 Eur zo spotrebiteľskej zmluvy, a to na základe neplatnej zmluvy o postúpení pohľadávky. Priznané finančné zadosťučinenie je teda vyrovnaním ujmy žalobcovi, ktorá mu vznikla konaním žalovaného a je určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a brániť svoje práva v konaní pred súdom a je aj sankciou postihujúcou žalovaného. Spotrebiteľ – žalobca nie je povinný preukázať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa nepriznáva právo na finančné zadosťučinenie v prípade vzniku ujmy, ale už vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla, pričom sa úspešne domáhal ochrany svojich práv. V danom prípade sa žalobca úspešne domohol svojho práva a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia.

30. Aj keď je ochrana spotrebiteľov neoddeliteľnou súčasťou súčasného súkromného práva a postavenie spotrebiteľov je potrebné brať vážne, ochranu spotrebiteľov je nutné interpretovať triezvo, neutrálne ako akékoľvek iné právne inštitúty (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 11/2016 zo 7. februára 2018).

31. V súlade s požiadavkou právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí nie je žiaduce, aby všeobecné súdy rozhodovali v obdobných veciach odlišným spôsobom a aj z toho dôvodu bolo namieste prihliadnúť na rozhodovaciu prax odvolacieho súdu v konaniach o finančné zadosťučinenie.

32. Pokiaľ ide o dohľadajú aktuálnu rozhodovaciu prax Krajského súdu v Košiciach, ide o priznané finančné zadosťučinenie vo výške 600,- eur (3CoCsp/16/2022), 450,- eur (9CoCsp/28/2022), 500,- eur (2CoCsp/70/2022), 300,- eur (6CoCsp/49/2022), 365,- eur (9CoCsp/50/2021), 500,- eur (5CoCsp/2021), 300,- eur (5CoCsp/59/2022), 300,- eur (5CoCsp/6/2023).

33. Súd zohľadnil všetky okolnosti a osobitosti prípadu, dospel k záveru, že takéto finančné zadosťučinenie vo výške 500,- Eur bude vo vzťahu k žalovanému pôsobiť dostatočne odradzujúco, nemá pre neho likvidačný charakter a na strane žalobcu nebude plniť funkciu finančného obohatenia alebo majetkovej škody.

34. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

35. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že zásada úspechu vo veci sa vždy skúma čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Uplatní sa tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane preukázané odôvodnené a účelne vynaložené trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu aj keď mu bola priznaná časť žalobou uplatnená nároku. Nemožno ho totiž zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba riešiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do práva žalobcu bolo zasiahnuté. Otázka výšky nemajetkovej ujmy je potom druhoradá a nadväzujúca.

36. V prejednávacom spore rozsah úspechu žalobcu závisel od úvahy súdu a za základné je teda potrebné považovať, že do práva žalobcu bolo zasiahnuté. Za takýchto okolností je potrebné mať za to, že žalobca bol v konaní plne úspešný v rozsahu 100% avšak z prisúdenej sumy,

37. O výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Trebišov v 3 vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že (§365 ods. 1 CSP)

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 356 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.